www.wsws.org

ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය

හතර වන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කමිටුවේ ප්‍රකාශනය

රුසියාවේ නායක සමුලු දෙක-එක්සත් ජනපදයට එරෙහිව ප්‍රවේශම් සහගතව කල අභියෝගයක්

Two summits in Rusia- A cautious challenge to the US

ජෝන් චෑන් විසිනි

2009 ජුනි 20

සාමූහික වශයෙන් බීආර්අයිසී ලෙස හඳුන්වනු ලබන බ්‍රසීලය, රුසියාව, ඉන්දියාව හා චීනය යන නැඟී එන ආර්ථික බලවතුන් සිව්දෙනා සිය පලමුවැනි නායක සමුලුව ජුනි 16 දින කටරින්බර්ග් නම් රුසියානු නගරයේදී පවත්වන්නට යෙදුනි. රුසියාව හා චීනය නායකත්වය දෙනු ලබන හා කසකස්ථානය. උස්බෙකිස්ථානය, ටජිකිස්ථානය හා කිර්ගිස්ථානය ඇතුලත් ෂැංහයි සහයෝගිතා සංවිධානයෙහි (එස්සීඕ) නායක සමුලුවක් ද ඊට දිනකට පෙරාතුව එම නගරයෙහි ම පවත්වා තිබුනි.

චීන ජනාධිපති හූ ජින්ටාවෝ ට අනුව ලෝක ජනගහනයෙන් සියයට 42 ක් බීආර්සී රටවල් හතර තුල ජීවත්වන අතර ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනයෙන් අඩකට වැඩි ප්‍රමානයකට එම රටවල් දායක වේ. ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය මධ්‍යයේ තරමක් අඩු වේගයකින් වුව ද, සැලකිය යුතු ප්‍රමානයන්ගෙන් තව දුරටත් වර්ධනය වන ප්‍රධාන ආර්ථික බලවතුන් වන්නේ චීනය හා ඉන්දියාව පමනි. පහත වැටෙන ඛනිජ තෙල් මිල ගනන් වලින් රුසියාවට ප්‍රබල ලෙස පහර වැදුන ද එක්සත් ජනපදයට එරෙහි විය හැකි අන්දමේ න්‍යෂ්ටික අවි ගබඩාවක් සතු එකම බලවතා වශයෙන් ඉතිරිව ඇත්තේ රුසියාවයි. ලතින් ඇමරිකාවෙහි විශාලතම ආර්ථිකය බ්‍රසීලය වීම අවිවාදිත වන අතර එය චීනය සමඟ වෙලඳ සබඳතා වේගයෙන් වර්ධනය කර ගනිමින් සිටියි.

සිය ජාත්‍යන්තර බලපෑම ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා උත්සුක වන, නැඟී එන ආර්ථිකයන් සමූහයක් නියෝජනය කරන, බීඅර්සී හා එස්සීඕ නායක සමුලු පැවැත්වීමත් සමඟ කටරින්බර්ග් නගරය ''ලෝක දේශපාලනයෙහි නව අපි කේන්ද්‍රය'' වන බව රුසියානු ජනාධිපති දිමිත්‍රි මෙඩ්විඩෙව් ප්‍රකාශ කලේය. 2001 වසරේදී රුසියාව හා චීනය එස්සීඕ සංවිධානය ස්ථාපිත කරන ලද්දේ, මධ්‍යම ආසියාව තුල වර්ධනය වන එක්සත් ජනපද බලපෑම හා මැදිහත් වීමට, වැට බැඳීම සඳහාය. ඉන්දියාව, පකිස්ථානය, මොංගෝලියාව හා ඉරානය එස්සීඕවේ නිරීක්ෂක තත්ත්වය දරන අතර එහි නිතිපතා ආගන්තුක සත්කාර ලබන ඇෆ්ගනිස්ථානය මෙන්ම මේ වසරෙහි ශ්‍රී ලංකාව හා බෙලරූසය ද සාකච්ඡාමය හවුල් කරුවන් බවට පත්ව සිටී. රුසියානු-චීන පෙලගැසීමෙන් දුරස්තව සිටීම්වස් කලින් අවස්ථාවල බලශක්ති නිලධාරීන් පමනක් රැස්වීම්වලට සහභාගී කරවීමෙන් අනතුරුව මෙවර පලමු වතාවට ඉන්දීය අගමැති මන් මෝහන් සිං රැස්වීම්වලට සහභාගී විය. චීනයට එරෙහිව මූලෝපායික හවුල්කරුවෙකු හා තුලනකාරකයෙකු ලෙස යොදාගැනීම සඳහා බුෂ් පාලනාධිකාරය ඉන්දියාවේ සහාය පැතීය. මෙය ඔබාමා යටතේ ද තවදුරටත් පවත්වාගෙන යන ප්‍රතිපත්තියයි. එසේ ද වුවත් මධ්‍යම ආසියාවේ ඛනිජ තෙල් හා ගෑස් වෙත ප්‍රවේශයක් නවදිල්ලියට එලි දැක්වීම තුලින් සීතල යුද්ධය පැවති වකවානුව තුල ඉන්දියාව සමඟ තිබූ සමීප සම්බන්ධකම් ප්‍රකෘතිමත් කිරීමට රුසියාව යත්න දරමින් සිටියි. චීනය හා ඉන්දියාව තවමත් එකිනෙකා දෙස බලන්නේ කලාපීය ප්‍රතිමල්ලවයන් ලෙසය.

සිං එහි පෙනීසිටීම මත් ඔහු සහභාගීවීමට යන්නේ ''එක්සත් ජනපදයට හුදෙක් පහර ගැසීම අරමුනු කරගත් සංසදයකටදෝ'' යන ප්‍රශ්නය මතු කලේය. ඉන්දියානු විදේශ ලේකම් ෂිව් සංකර් මෙනන්ට මාධ්‍ය වෙත මෙසේ ප්‍රකාශකිරීමට සිදු විය. ''එක්සත් ජනපදයට පහරගැසීම යනු අන්තවාදී යෙදුමකි. බීආර්අයිසී ය එක්සත් ජනපදයට පහරදෙන සංවිධානයක් ලෙස වර්ග කිරීමට හේතුවක් නැත. මේ වූකලී ධනාත්මක හා නිර්මානාත්මක භූමිකාවක් ඉටු කිරීම සඳහා ලොව වේගයෙන් වර්ධනය වන ආර්ථිකයන් සතර එකට එකතුවීමේ ක්‍රියාවලියකි. තව ද මෙය කිසිදු රටකට එරෙහිව එල්ල කරන ලද්දක් ද නොවේ.''

එසේ ද වුවත් සිය රට තුල මේ මාසයේදී පවත්වන ලද ජනාධිපතිවරනයේ වලංගුභාවයට අභියෝග කරන සැලකිය යුතු ව්‍යාපාරයකට මුහුනපා සිටින ඉරාන ජනාධිපති මහමුඩ් අහමඩිනෙජාඩ් වෙත දක්වන ලද උනුසුම් පිලිගැනීම තුලින් රුස්වීමෙහි එක්සත් ජනපද විරෝධී ස්වරය ප්‍රත්‍යක්ෂ විය. එක්සත් ජනපද හා යුරෝපීය බලවතුන් ඉරාන විපක්ෂ නායකයින්ට නිහඬව සහායදෙමින් සිටින අතර බීආර්අයිසී හා එස්සීඕ සාමාජිකයෝ අහමඩිනෙජාඩ් යලි තේරී පත්වීම පිලිබඳව ඔහුට ශුභ පැතූහ.

එක්සත් ජනපදය පිරිහෙමින් තිබෙන බලයක් යයි අහමඩිනෙජාඩ් එස්සීඕ රුස්වීමට කියා සිටියේය. ''අධිරාජ්‍යයන්ගේ යුගය අවසන්වී ඇති බවත් එහි පුනරුදයක් ඇති නොවන බවත් ප්‍රත්‍යක්ෂ'' යයි ඔහු ප්‍රකාශ කලේය. ''ඉරාකය තවමත් මිලිටරි ග්‍රහනයට යටත්ව ඇති රටකි. ඇෆ්ගනිස්ථානය තුල පිලිවෙලක් නැත. පලස්තීන ගැටලුව නොවිසඳුනු තත්වයක පවතියි. ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදයන් තුල ඇමරිකාව ගිලී ඇති අතර එහි තීරන ගැන බලාපොරොත්තුවක් තැබිය නොහැකිය. එක්සත් ජනපදයේ මිත්‍ර පාක්ෂිකයන් ද මේ ගැටලු සමඟ පොර බැදිය හැකි තත්ත්වයක නැත.''

චීනය රුසියාව හා එහි මිත්‍ර පාක්ෂික අනෙකුත් රටවල් විසින් එක්සත් ජනපදයෙන් හා බටහිර රටවලින් එල්ල වන බලපෑමට හරස්කැපිය හැකි ප්‍රයෝජනවත් ප්‍රතිවිරුද්ධ බලයක් ලෙස සලකන ඉරාන ධනේශ්වරයේ කොටසක්, අහමඩිනෙජාඩ් විසින් නියෝජනය කරයි. චීනය විසින් අති විශාල බලශක්ති ප්‍රමානයක් එරටින් මිලයට ගන්නා අතර දැන් එය ඉරානයෙහි විශාලම නිර්යාත වෙලඳපොල වේ. පර්සියානු මුහුදු බොක්කෙහි එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 5 ක ගෑස් නිධි ව්‍යාපෘතියක් ඇරඹීමට අදාල ටෝටල් එස්ඒ නමැති ප්‍රන්ස සමාගම ඉවතලමින් ටෙහෙරාන් තන්ත්‍රය, ජූනි 3 දින එය චීන සීඑස්පීසී සමාගමට භාර කලේය. එමගින් ටෙහෙරාන් තන්ත්‍රය පෙන්නුම් කර ඇත්තේ ඉරාන බලශක්ති සම්පත්වල ආයෝජනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් එක්සත් ජනපදයෙහි පෙලඹවීම මත පනවන ලද සම්බාධක ගැන ක්‍රියාත්මක වශයෙන් තමන් කිසිදු සැලකිල්ලක් නොදක්වන බවයි.

රුසියාව තුල බලගතු යුරෝපා-ආසියානු ව්‍යාපාරයෙහි ප්‍රධානත්වය උසුලන ඇලෙක්සැන්ඩර් ඩූගින් ජූනි 16 දින *ක්‍රිස්ටියන් සයන්ස් මොනිටර්* පුවත් පතට මෙසේ කියා සිටියේය. ''එක්සත් ජනපදයෙහි ආධිපත්‍යය යටතේ පවතින තනි ධ්‍රැවයක පිලිවෙත තුලින් තමන් ගෝලීය පද්ධතියෙන් කොන්වී ඇතැයි ද එහි ගොදුරු බවට පත්ව ඇතැයි ද ඒත්තුගෙන ඇති රටවල් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින ආයතනයක් වශයෙන් එස්සීඕව විකාශනය වෙමින් පවතියි. ආර්ථික අර්බුදය හා අධිරාජ්‍යවාදී පසුබෑස්ම තුලින් මේ තනි ධ්‍රැවයක ලෝකයේ මුලු පදනම ම දැන් දෙදරුම්කා ඇති අතර බහු ධ්‍රැවීය ලොවක ව්‍යාපෘතියක් සලකුනු කිරීමට කාලය එලඹ ඇත.''

බීආර්සීඅයි නායක සමුලුවේ ප්‍රධාන තේමාවක් වූයේ ගෝලීය සංචිත මුදල වශයෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලරය වෙනුවට ව්‍යවහාර මුදලක් ආදේශ කිරීමයි. එක්සත් ජනපද භාන්ඩාගාර බැඳුම්කරයන්හි තැන්පතු අඩු කිරීමේ සිය අභිලාශය මේ මස මුලදී රුසියාව නිවේදනය කලේය. එහිදී චීනය හා බ්‍රසීලය ද රුසියාව සමඟ එක්විය. ඒ වෙනුවට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (ජාමූඅ) බැඳුම්කර මිලට ගැනීමට රටවල් තුන එකඟ විය. එක්සත් ජනපද භාන්ඩාගාර බැඳුම්කර වලින් ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.7 ක් නැතහොත් ෆෙඩරල් නය ගිනුමෙහි සමස්ත විදේශ හිමිකම් වලින් සියයට 33 ක් සාමූහික වශයෙන් බීආර්අයිසී සතුව ඇත. එසේ වෙතත් බීආර්අයිසී රටවල්, විශේෂයෙන්ම චීනය සිය ඩොලර් වත්කම් එකවරම ඉවතලනු ඇතැයි අපේක්ෂා කල නොහැක්කේ එවැනි මෙහෙයුමක් තුලින් එක්සත් ජනපද ඩොලරය මුලුමනින්ම කඩා වැටීමට ඉඩ ඇති බැවින්ය.

ජූනි 14 දින *ෆිනෑන්ෂල් ටයිම්ස්* පුවත්පතට ලියමින් එක්සත් ජනපද අර්ථශාස්ත්‍රඥ මයිකල් හඩ්සන් මෙසේ ප්‍රකාශ කලේය. ''මේ ආන්ඩු මුහුන දෙන්නේ දුෂ්කර තෝරාගැනීමකට ය. එක්කෝ එක්සත් ජනපද භාන්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලට ගැනීම තුලින් ඇමරිකාවට ආපසු ඩොලර් ප්‍රතිශක්තිකරනය කල යුතුය. නොඑසේ නම් ඩොලරයට සාපේක්ෂව සිය ව්‍යවහාර මුදල් අධිප්‍රමානයකට ''නිදහස් වෙලඳපොලට'' ඉඩ හල යුතු ය. සිය ව්‍යවහාර මුදලේ අගය ඉහල නැඟීමෙන් ලෝක වෙලඳපොලවලින් සිය නිර්යාත ඉවත් වන අතර දේශීය විරැකියාව හා ව්‍යාපාරික අසාර්ථකත්වයන් නිර්මානය කෙරේ. සීමා රහිත ඩොලර් ප්‍රමානයක් තමන් මත පැටවෙන පද්ධතියකට එනම්, එක්සත් ජනපද ශෛලියේ නිදහස් වෙලඳපොලවලට ඔවුන් හසුකර ගෙන තිබේ. දැන් ඔවුන්ගේ කැමැත්ත ඉන් ඉවත්වීමට ය.''

එක්සත් ජනපදයට මින් දුර දිග යන ප්‍රතිපල වලට මුහුනපෑමට සිදුවනු ඇතැයි හඩ්සන් අනතුරු අඟවයි. ''ජාමූඅ, ලෝක බැංකුව, ලෝක වෙලඳ සංවිධානය හා වොෂින්ටනයෙහි ආවතේවකාර ආයතන දිස්වනුයේ, ආර්ථික ශක්තිය තුලින් තව දුරටත් පාලනය කිරීමට අපොහොසත්, මිලිටරි ආධිපත්‍ය පමනක් ඉතිරිව ඇත්තාවූ ඇමරිකානු අධිරාජ්‍යයක නෂ්ඨාවශේෂයන් ලෙස ය. ප්‍රමානවත් ආදායම් නොමැතිව මේ ආධිපත්‍යය තව දුරටත් පවත්වාගෙන යා නොහැකි බව දකින මේ රටවල්, එක්සත් ජනපදයේ මූල්‍ය හා මිලිටරි ලෝක පිලිවෙතෙහි බංකොලොත් භාවය කඩිනම් කිරීමට යත්න දරති. චීනය රුසියාව හා ඔවුන්ගේ සගයන්ට ස්වාධීන මඟක් අනුගමනය කල හැකි නම්, අවශේෂ රටවල ඉතිරිකිරීම් මත යැපෙමින්

පැවතීමට එක්සත් ජනපදයට අවකාශ නොමැතිවන අතර අසීමිත මිලිටරි වියදම් සඳහා මුදල් ද නොලැබෙනු ඇත.''

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ එස්ඩීආර් මත පදනම්වූ ''සුපිරි ජාතික'' වලංගු මුදලක අවශ්‍යතාව රුසියාව දිගටම මතුකර තිබේ. මින් අදහස් කෙරෙන්නේ චීන යුවාන් මුදල ද රුසියාව, ඕස්ට්‍රේලියාව හා කැනඩාව වැනි වෙළඳ ද්‍රව්‍ය නිපදවන රටවල වලංගු මුදල් ද රත්‍රන් ද ඇතුලු වන මුදල් ගොන්නකි. බීආර්අයිසී රැස්වීම අමතා මෙඩ්විඩෙව් මෙසේ පැවසීය. ''උපයෝගීකර ගන්නා මූල්‍යමය මෙවලම් නම් කෙරෙන්නේ එක් වලංගු මුදලකින් නම් එතැන සාර්ථක ගෝලීය වලංගු මුදල් ක්‍රමයක් ඇතිවිය නොහැකි ය. අද පවත්නා තත්ත්වය එයයි. එසේ නම්කෙරෙන වලංගු මුදල වූ කලී ඩොලරයයි.''

චීනය මේ අදහස ප්‍රථමයෙන් මතු කලේ පසුගිය අප්‍රේල් මාසයේ බ්‍රිතාන්‍යයෙහි පවත්වන්නට යෙදුන ජී-8 කන්ඩායමේ නායක සමුලුව ඉදිරියේය. එසේ වුවත් එක්සත් ජනපද ඩොලරය කිසියම් ප්‍රමානයකින් දුර්වල වුවහොත් එමගින් ඩොලර් තැන්පතු වලින් සමන්විත ට්‍රිලියන 1.5 වන තමන්ගේ වත්කම්වලට බලපෑමක් ඇතිවේය යන බිය නිසා මේ විෂය මුල්කරගෙන බීජිං තන්ත්‍රය මෑතකදී නිහඬතාවක් පවත්වාගෙන ගොස් තිබේ. ජාත්‍යන්තර සංචිත මුදල ලෙස එක්සත් ජනපද ඩොලරය උසුලන තත්වය එයට අහිමි වුවහොත් ඉන් ඇතිවන පුපුරන සුලු ප්‍රතිපල පිලිබඳව *ට්‍රාන්ඩිග් ඩොට් කොම්* සමඟ පැවති සම්මුඛ සාකච්ඡාවක දී හඩ්සන් කරුනු පැහැදිලි කලේය. ''අපගේ මිලිටරි වියදම් සඳහා අපගේ ම මුදල් යෙදවීමට සිදුවනු ඇත. එසේ කල හැක්කේ වැටුප් අනුපාතික තියුනු ලෙස කප්පාදු කිරීමෙන් පමනි. පන්ති යුද්ධය යලි කරලියට පැමින තිබේ. වෝල් වීදිය මෙය අවබෝධ කරගෙන සිටියි. තම පැවැත්ම සඳහා සැලකිය යුතු මුදලක් තමන් අතට පත්කරගත හැකිවන පරිදි, දැවැන්ත මුදල් කොල්ලයක යෙදෙමින්, ඩොලර් ට්‍රිලියන 10 ක් බුෂ් හා ඔබාමා ලවා වෝල් වීදිය වෙත හරවනු ලැබුවේ එම නිසාය.''

එක්සත් ජනපද ඩොලරය කිසියම් ප්‍රමානයකින් දුර්වල වීමෙන්, දුර දිග යන සංකීර්න ප්‍රතිපල ඇතිවන තත්ත්වයක් යටතේ බීආර්අයිසී ප්‍රකාශනය ඒ ගැන නිශ්ශබ්දතාවක් පවත්වා ගත්තේය. එහි සඳහන් වූයේ මෙපමනය. ''ජාත්‍යන්තර මූල්‍යායතන තුල වඩා බලවත් වගකීමක් හා නියෝජනයක්, නැඟී එන හා සංවර්ධනය වන ආර්ථිකයන්ට හිමිවිය යුතුය. ස්ථාවර, පෙර දැකිය හැකි හා විවිධාංගීකරනයවූ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය පද්ධතියක බලගතු අවශ්‍යතාවක් පවතියි.''

ඩොලරය මත යැපෙන තත්ත්වය ක්‍රමයෙන් පිටුදැකීමට චීනය උත්සුක වෙයි. ද්විපාර්ශවීය වෙළඳම තම වලංගු මුදල් වලින්ම ගෙනයාමට චීනය බ්‍රසීලය සමඟ මේ මස ගිවිසුමකට එලඹියේය. ආර්ජන්ටිනාව හා ආසියානු රටවල් ගනනාවක් සමඟ ද එවැනි ම ගනුදෙනු කිහිපයකට චීනය එලඹ සිටියි. චීනය බ්‍රසීලයේ විශාලතම වෙලඳ හවුල්කරු ලෙස මේ වසරේදී එක්සත් ජනපදය පසුකර ගියේය. වෙලඳාමේදී සිය වලංගු මුදල් භාවිතා කිරීමට චීනය රුසියාව සමඟ ද එකඟත්වයකට පැමින තිබේ. රුසියාවේ විශාලතම වෙලඳ හවුල්කරු ලෙස චීනය මේ වසරේදී ජර්මනිය පසුකර ගියේය. වාර්තාගත ඩොලර් බිලියන 100 ක් වටිනා බලශක්ති ගනුදෙනු වලට දෙරට මේ වසරේදී අත්සන් තැබීය.

ආරම්භයේදී එස්සීඕ කන්ඩායම තුල ගිනුම්කරන ඒකකයක් ලෙස යොදාගැනීමේ අදහසින් එක් වලංගු මුදලක් ස්ථාපිත කල යුතු යයි රුසියාව ඉල්ලා තිබේ. ''යුරෝපීය වලංගු මුදල් ඒකකය අප සිහියට නගාගත හොත්, එය නිශ්චිතව ම සුපිරි ජාතික වලංගු මුදලක් නොවීය. යුරෝව ප්‍රධාන සංචිත මුදල ලෙස හඳුන්වාදීමට පෙර එය යුරෝපීය ප්‍රජාවට අයත් රටවල මූල්‍ය ඒකකයක හා ගිනුම් ඒකකයක කාර්යය ඉටුකලේ යයි'' මෙඩ්විඩෙව් සඳහන් කරයි.

ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය මඟින් එක්සත් ජනපදයේ ලෝක තත්ත්වයට යටින් වල කැපීයාමත් සමඟ, ප්‍රධාන බලවතුන් අතර සබඳතා විශ්මය ජනක ලෙස ප්‍රතිව්‍යුහගත වෙමින් තිබෙන බවට යෙකටරින් නගරයේ පැවති නායක මට්ටමේ සමුලු දෙක නොවරදින සංඥාවකි. පලුදු වෙමින් ඇති සබඳතා ප්‍රධාන බලවතුන් අතර වර්ධනය වන ආතතීන් තවදුරටත් තියුනු කරයි.

එසේ වෙතත් එස්සීඕ හා හා බීආර්අයිසී කන්ඩායම් දෙක ප්‍රබල තත්ත්වයකට පැමින ඇත්තේ ද නැත. එක්සත් ජනපදයේ මූලෝපායික හා ආර්ථික ආධිපත්‍යය දුබල කිරීමේ පොදු අභිමතාර්තයක් පැවතිය ද චීනය, රුසියාව හා ඉන්දියාවේ අවශ්‍යතා එකිනෙක සමඟ ගැටෙයි. මධ්‍යම ආසියාව තුල භූ දේශපාලනික අවශ්‍යතා ඉතාමත් සීමිත වන බ්‍රසීලය මූලික වශයෙන් ලතින් ඇමරිකානු කලාපීය බලවතෙක් පමනි. එස්සීඕ ඒකාබද්ධ මිලිටරි අභ්‍යාස පවත්වන නමුත් කිසිසේත්ම විධිමත් මිලිටරි සන්ධානයක් නොවේ.

ගෝලීය නය අර්බුදයෙන් පීඩාවට පත් එස්සීඕ සාමාජිකයන් වෙත නය වශයෙන් චීනය ඩොලර් බිලියන 10 ක් ලබා දුන්නේය. නය මුදල් පිරිනැමීම පිලිබඳව රුසියාව අනුකූලතාවය දැක්වූ නමුත් මධ්‍යම ආසියාව වෙත සැපයෙන එම නය සඳහා ''විනිවිදභාවයක්'' අවශ්‍ය බවට ද අවධාරනය කර තිබුනි. එය වනාහි එම කලාපය තුල රුසියානු බල වැයික්කි වලට අත නොපොවන ලෙස බීජිං තන්ත්‍රයට කරන ලද අඩක් සැඟවුනු අනතුරු ඇඟවීමකි. සිය

මෝටර් රථ කර්මාන්තය ආරක්ෂා කර ගනු වස් රුසියාව තීරුබදු ඉහල නැංවීය. මේ හේතුවෙන් සිය විශාලතම විදේශ වෙලඳපොල වන රුසියාවට කෙරෙන චීන මෝටර් රථ අපනයනයේ තියුනු වැටීමක් ඇති විය. මිල ගනන් පිලිබඳ ආරවුල් මධ්‍යයේ චීනය කරා දිවෙන, ඉදිකිරීමට සැලසුම් කරන ලද නල මාර්ග දෙකක කටයුතු රුසියානු ගෑස්ප්‍රොම් සමාගම විසින් කල් දමා ඇත. එස්සීඕ සංවිධානයට බැඳීමට ඉන්දියාව පෙලඹවීම රුසියාවේ අවශතාවක් ව තිබේ. එනමුදු චීනය සහාය දක්වන්නේ තමන්ගේ සගයා වන ඉන්දියාවේ ප්‍රතිමල්ලවයාවූ පකිස්ථානයටය. පසුගිය වසරේ මුම්බායි ත්‍රස්ත ප්‍රහාරවලින් අනතුරුව ප්‍රථම වතාවට මොස්කව් හා බීජිං තන්ත්‍රයන්හි මැදිහත් වීමෙන් ඉන්දීය අගමැති සිං හා පකිස්ථානු ජනාධිපති අසීෆ් අලි සර්දාරිගේ හමුවක් පැවැත්වුනි. එනමුදු සිං සර්දාරිට මෙසේ පැවසීමෙන් අනතුරුව මෙම හමුව එකවර ම අවසන් විය. ''ඉන්දියාවට එරෙහි ත්‍රස්තවාදී කටයුතු වලට පකිස්ථානු භූමිය යොදා නොගත යුතු බව පැවසීම මගේ වගකීමයි.''

යුරේසියානු භූමි ප්‍රදේශ තුල චීනය හා රුසියාව තමන්ට පිලිමල් කන්ඩායමක් ස්ථාපිත කරන තෙක් ඔහේ බලා සිටීමට එක්සත් ජනපදයට නොහැකි වනු ඇත. ඔබාමා පාලන තන්ත්‍රය ඇෆ්ගනිස්ථානය තුල එක්සත් ජනපදයේ නායකත්වයෙන් යුත් යුද්ධය උත්සන්න කරමින් එහි ක්‍රියාත්මක එක්සත් ජනපද විරෝධී කැරලිකරුවන්ට එරෙහිව මිලිටරි මෙහෙයුම් තීව්‍ර කරන ලෙස පකිස්ථානයට ද බලකරයි. ඒ සමගම ඉන්දියාව සමඟ මූලෝපායික සබඳතා ශක්තිමත් කිරීමට ද ඔබාමා තන්ත්‍රය උත්සුකව සිටියි. පෘතුවි ගෝලයෙහි මෙම මුඛ්‍ය කලාපය තුල ආර්ථික හා මූලෝපායික ආධිපත්‍යය සඳහා ප්‍රධාන බලවතුන් තරග වදින විට වර්ධනය වන මෙම එදිරිවාදිකම් වඩාත් ප්‍රබල ගැටලු වලට පවා වේදිකාව සකසයි.

© www.wsws.org